Systemy cyfrowe i podstawy elektroniki

Adam Szmigielski
aszmigie@pjwstk.edu.pl
materiały: $ftp(public) : //aszmigie/SYC$

Kombinacyjne bloki funkcjonalne - wykład 8

Funkcja Boolowska a kombinacyjny blok funkcjonalny

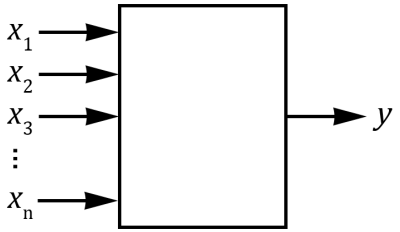

funkcja boolowska

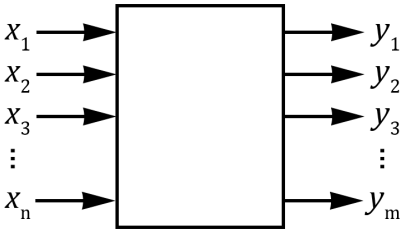

kombinacyjny blok funkcjonalny

- *Kombinacyjny blok funkcjonalny* w technice cyfrowej jest układem kombinacyjnym złożonym z n wejściach i m wyjść, gdzie $m, n = 1, 2, \ldots$ są liczbami naturalnymi.
- *Funkcja Boolowska* jest szczególnym przypadkiem *kombinacyjnego bloku funkcjonalnego* - posiada tylko jedno wyjście $m = 1$.

Kombinacyjne bloki funkcjonalne

Przykłady *kombinacyjnych bloków funkcjonalnych*

- układy komutacyjne:
  - multipleksery MUX,
  - demultipleksery DMUX,
  - konwertery kodów, dekodery DEC,
- układy arytmetyczne:
  - sumatory,
  - komparatory,
  - ...
- inne.

Multiplekser (MUX)

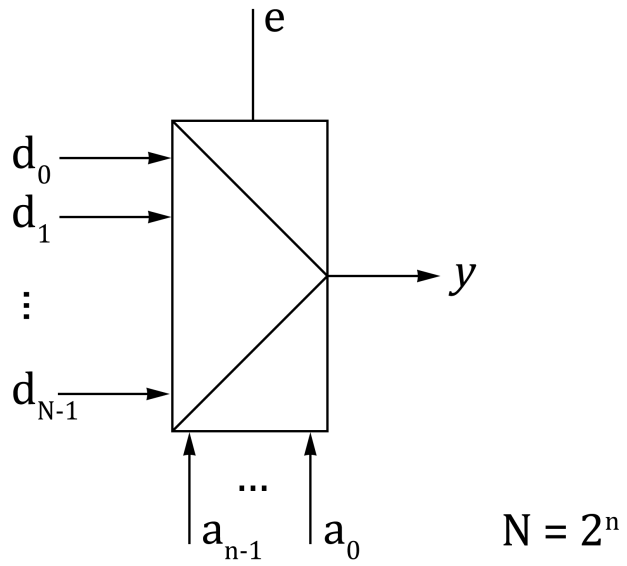

- W multiplekserze wyróżnia się dwa rodzaje wejść - *wejścia adresowe* i *wejścia informacyjne*,
- *Multiplekser* to funkcjonalny blok kombinacyjny, w którym jest n wejść adresowych i $N = 2^n$ wejść informacyjnych, wyjście oraz wejście zezwolenia (enable).

Multiplekser jako przełącznik

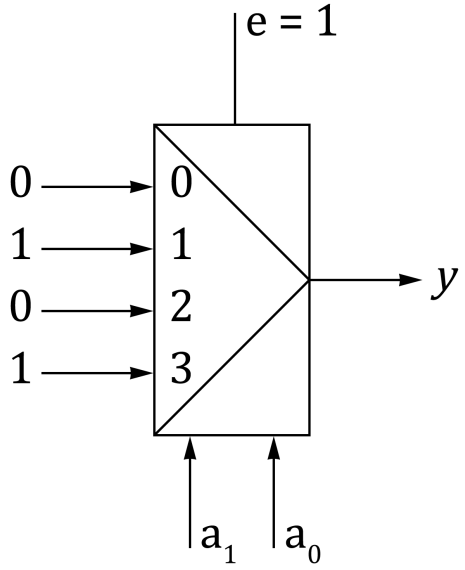

- Multiplekser pracuje jako przełącznik,
- Dany multiplekser realizuje funkcję $y = \overline{a_1} a_0 + a_1 a_0$
- Multiplekser wypisze na wyjściu taki sygnał jaki jest na wejściu informacyjnym wybranym przez wejścia adresowe.

Kaskadowe łączenie multiplekserów

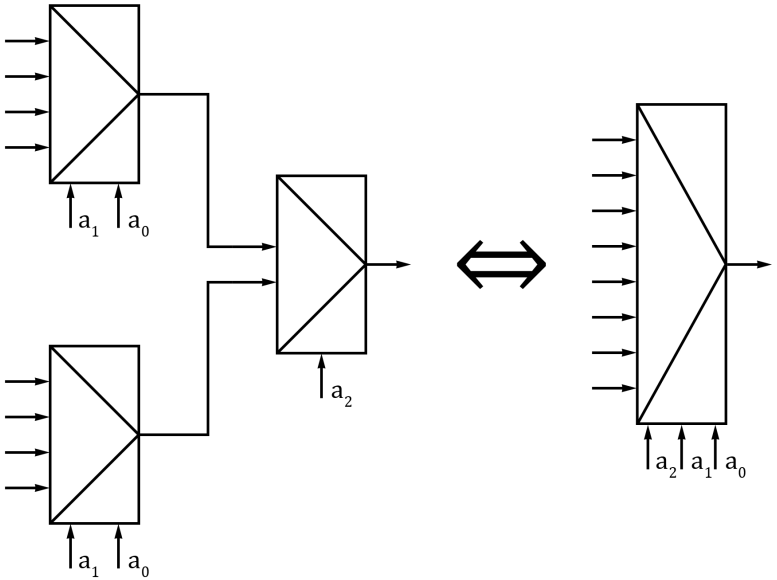

- Liczba wejść informacyjnych multipleksera rośnie wykładniczo dlatego nie realizuje się bezpośrednio multiplekserów o dużej liczbie wejść adresowych,
- Większe multipleksery można budować z mniejszych.

Demultiplekser (DMUX)

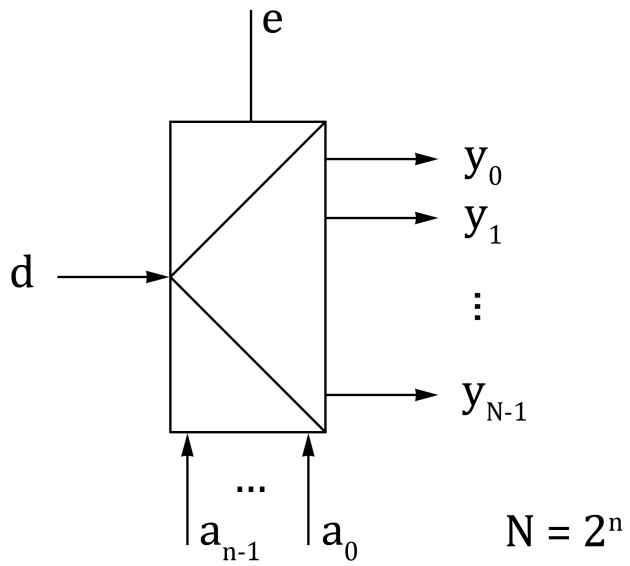

- *Demultiplekser* to układ kombinacyjny o jednym wejściu informacyjnym o n wejść adresowych i $N = 2^n$ wyjściach oraz wejściu zezwalającym .

Demultiplekser jako przełącznik

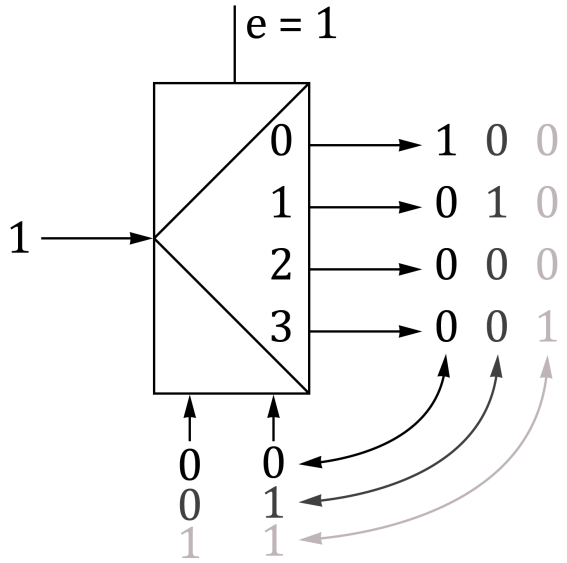

- Demultiplekser pracuje jako przełącznik,
- Demultiplekser wypisze sygnał z wejścia na wyjście wskazane przez stan wejść adresowych.

Multipleksery i demultipleksery grupowe

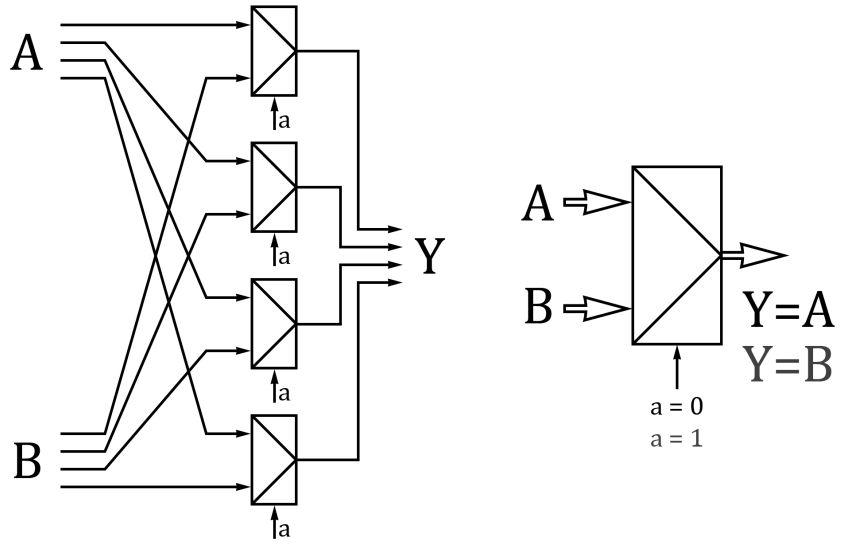

- Realizacja bloków komutacyjnych, czyli elementów umożliwiających proste przełączanie sygnałów, jest najczęściej grupowa,
- Multiplekser grupowy (w tym przypadku 4-bitowy) może być dołączane do szyny w zależności od stanu wejścia adresowego .

Realizacja funkcji Boolowskiej za pomocą multipleksera

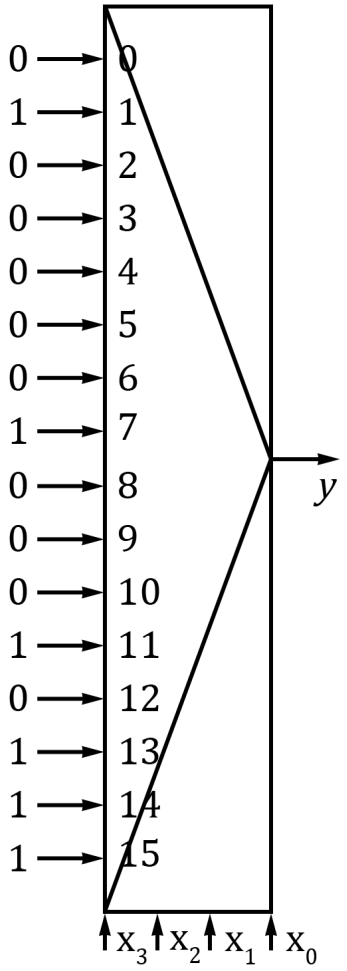

$y = \Sigma(1, 7, 11, 13, 14, 15)$

Realizacja funkcji Boolowskiej za pomocą multipleksera o trzech wejściach adresowych - cd.

y	x_3	$x_2x_1x_0$	$x_2x_1x_0$
1	0	001	1
7	0	111	7
11	1	011	3
13	1	101	5
14	1	110	6
15	1	111	7

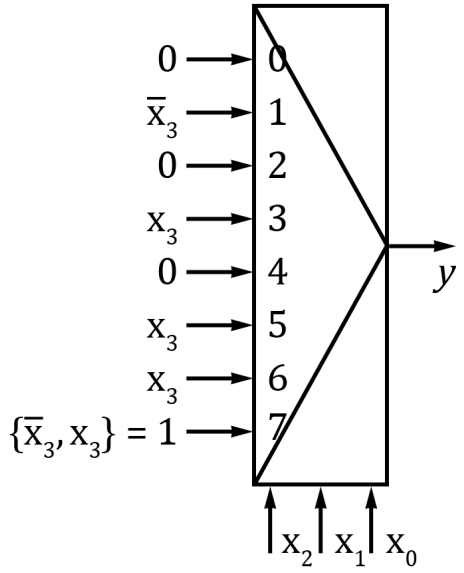

- $y = \sum(1, 7, 11, 13, 14, 15)$
- Na 1 wejściu MUX pojawia się $\overline{x_3}$ - potrzebna negacja.

Realizacja funkcji Boolowskiej za pomocą multipleksera o trzech wejściach adresowych - wybór zmiennych sterujących

y	$x_3x_2x_1$	x_0	$x_3x_2x_1$
1	000	1	0
7	011	1	3
11	101	1	5
13	110	1	6
14	111	0	7
15	111	1	7

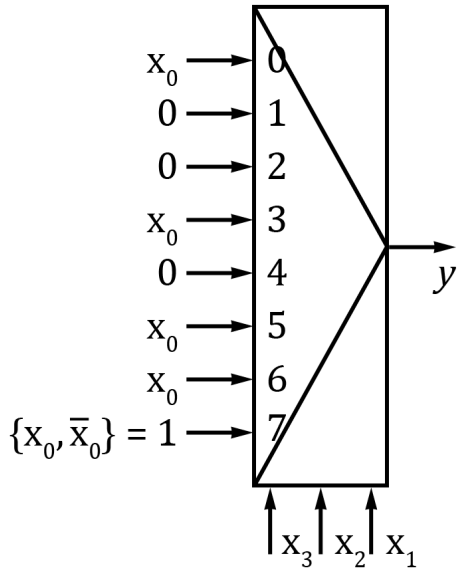

- $y = \sum(1, 7, 11, 13, 14, 15)$
- Tym razem negacja jest niepotrzebna.

Realizacja funkcji Boolowskiej za pomocą multipleksera o dwóch wejściach adresowych

$x_3x_2\backslash x_1x_0$	00	01	11	10
00	0	1	0	0
01	0	0	1	0
11	0	1	1	1
10	0	0	1	0

- $y = \sum(1, 7, 11, 13, 14, 15)$
- Jak wybrać wejścia adresowe ?

cd. - Wybór zmiennych adresowych

$x_3x_2 \backslash x_1x_0$	00	01	11	10
00	0	1	0	0
01	0	0	1	0
11	0	1	1	1
10	0	0	1	0

Na wejście adresowe wybraliśmy x_3x_2 wówczas na wejścia informacyjne podajemy wyjście funkcji $f(x_1, x_0)$ opisane poprzez odpowiednie wiersze mapy Karnough-a

- $x_3x_2 = 00 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = \overline{x_1}x_0$
- $x_3x_2 = 01 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1x_0$
- $x_3x_2 = 11 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1 + x_0$
- $x_3x_2 = 10 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1x_0$

cd. - Realizacja

- $x_3x_2 = 00 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = \overline{x_1}x_0$
- $x_3x_2 = 01 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1x_0$
- $x_3x_2 = 11 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1 + x_0$
- $x_3x_2 = 10 \Longrightarrow f(x_1, x_0) = x_1x_0$

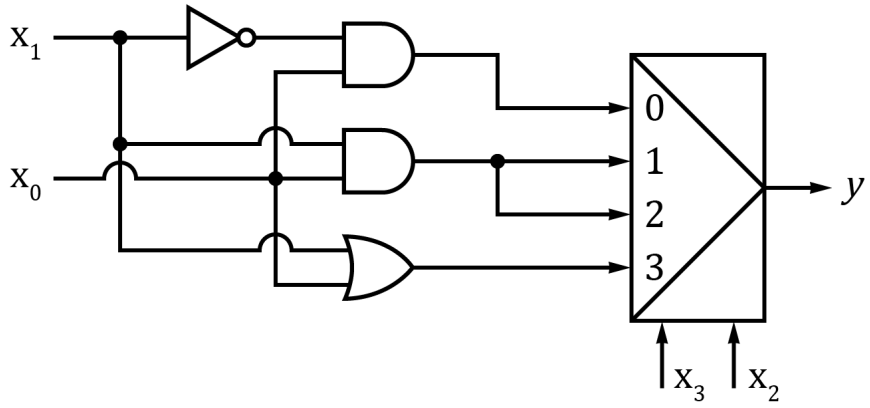

Układy artytmetyczne i logiczne

Popularne kody liczbowe używane w technice cyfrowej

- **Kod dwójkowy** - to pozycyjny system liczbowy, w którym podstawą jest liczba 2.
- **Kod 1 z N** - sposób kodowania, w którym słowa binarne o długości n bitów zawierają zawsze tylko jeden bit o wartości 1.
- **HEX** - kod szesnastkowy
- **Kod Graya** - dwójkowy kodem bezwagowy niepozycyjny.
- **kod BCD** (dziesiętny zakodowany dwójkowo) – sposób zapisu liczb polegający na zakodowaniu kolejnych cyfr dziesiętnych liczby dwójkowo przy użyciu czterech bitów.
- **kod ZM** - Znak Moduł
- **kod U1** - uzupełnień do 1
- **kod U2** - uzupełnień do 2

Kod dwójkowy - Naturalny kod binarny (NKB)

pozycja:	7	6	5	4	3	2	1	0
wartość:	2^7	2^6	2^5	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0
wartość:	128	64	32	16	8	4	2	1
bity:	b_7	b_6	b_5	b_4	b_3	b_2	b_1	b_0

- System pozycyjny o podstawie systemu 2
- Liczby określone są bez znaku
- Wartość liczby binarnej (N- długość słowa kodowego)
  $Wartosc = \sum_{i=0}^{N-1} 2^i \cdot b_i$
- Wartość cyfry zależy od pozycji $b_i = 2^i$ (numerowanie od zera)
- 2^N różnych wartości kodu (kod pełny)

Kod 1 z N

Wartość dziesiętna	Wartość binarna	Kod 1 z 10
0	0000	0000000001
1	0001	0000000010
2	0010	0000000100
3	0011	0000001000
4	0100	0000010000
5	0101	0000100000
6	0110	0001000000
7	0111	0010000000
8	1000	0100000000
9	1001	1000000000

Kod BCD

Cyfra dziesiętna	zapis binarny cyfry
0	0000
1	0001
2	0010
3	0011
4	0100
5	0101
6	0110
7	0111
8	1000
9	1001

- np. Liczba 123 składa się z trzech cyfr. Kodując każdą cyfrę binarnie otrzymujemy kod BCD: 0001 0010 0011.
- Kod niepełny,
- Używany ze względu na prostotę konwersji liczb zapisanych dziesiętnie.

Reprezentacja "znak-moduł" ZM

Najstarszy bit słowa b_{N-1} (MSB - ang. *Most Significant Bit*) pełni rolę znaku (tj. jeśli $b_{N-1} = 1$ to liczna jest ujemna, gdy $b_{N-1} = 0$ dodatnia) np.:

$$
\begin{array}{lcccccccc}
-24_{10} & = & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\
118_{10} & = & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 1 & 1 & 0 \\
-14_{10} & = & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0
\end{array}
$$

$wrtosc = (-1)^{b_{N-1}} \cdot \sum_{i=0}^{N-2} 2^i \cdot b_i$

- Ze względu na najstarszy bit kod nie jest wagowy,
- zakres kodu $< -(2^{N-1} - 1), 2^{N-1} - 1 >$,
- $2^N - 1$ kombinacji - zero posiadałoby dwie reprezentacje (kombinacja 10000000 (minus zero) jest zabroniona),

kod uzupełnień do 1 (U1) (ang. *1's complement*)

- W zapisie tym najbardziej znaczący bit jest także bitem znaku (0 – liczba dodatnia, 1 – liczba ujemna), ale w zależności od jego wartości dalsze bity zapisu maja różne znaczenie,
  - Jeśli bit znaku jest 0 (liczba dodatnia), to dalsze bity reprezentują liczby dodatnie w ZM,
  - Natomiast gdy bit znaku jest 1 (liczba ujemna), to dalsze bity reprezentują moduł liczby ujemnej, w taki sposób, że zanegowane ich wartości odpowiadają modułowi tej liczby w kodzie ZM,
- Zapis U1 dla liczb dodatnich jest taki sam jak zapis ZM,
- Różnice w zapisie występują jedynie dla liczb ujemnych,
- Zakres liczb tego zapisu jest taki sam jak dla zapisu ZM.

Kod uzupełnień do 1

- W zapisie U1 występują także dwie reprezentacje zera: 000000...00 i 111111...11,
- Sposób przeliczenia liczby ujemnej w zapisie ZM na zapis U1: Zanegować bity oznaczające moduł liczby (bit znaku pozostaje 1). Np. dla liczb 8-bitowych:

  zapis ZM: 11010110 (dziesiętnie -86)

  zapis U1: 10101001

Kod uzupełnień do 2 (U2) (ang. *2's complement*)

Najstarszy bit MSB ma wartość ujemną pozostałe bity są dodatnie:

$$wartosc = -2^{N-1} \cdot b_{N-1} + \sum_{i=0}^{N-2} 2^i \cdot b_i$$

- Najstarszy bit identyfikuje czy liczba jest dodatnia czy ujemna,
- Zakres kodu: $< -2^{N-1}, 2^{N-1} - 1 >$,
- 2^N kombinacji (kod pełny), zero ma tylko jedną reprezentację,
- Liczby dodatnie z przedziału $< 0, 2^{N-1} - 1 >$ mają identyczną reprezentacje w U2 co w NKB, tj.:
  $(0, b_{N-2}, \ldots, b_1, b_0)_{U2} = \sum_{i=0}^{N-2} 2^i \cdot b_i$
- kod wagowy, najstarszy bit na wartość ujemną. Liczby ujemne można interpretować jako sumę:

$(1, b_{N-2}, \ldots, b_1, b_0)_{U2} = -2^{N-1} + \sum_{i=0}^{N-2} 2^i \cdot b_i$

- wada kodu $U2$: zakres kodu jest niesymetryczny, negacja liczby -2^{N-1} prowadzi do błędu (np. dla $N = 128$ liczba -128 mieści się w zakresie, ale 128 już nie),
- Przekroczenie zakresu przy sumowaniu, np. dla $N = 8$:

  $(127)_{U2} + (4)_{U2} = (-125)_{U2}$ - błąd,
- Inkrementacja liczby 127 daje wynik -128.

Negowanie liczb w kodzie U2

$$-(wartosc)_{U2} = \overline{(wartosc)_{U2}} + 1$$

Aby obliczyć liczbę przeciwną do danej w kodzie $U2$ należy zanegować wszystkie bity i do wyniku dodać jedynkę np.:

7_{10}		(00000111)
negacja bitów		(11111000)
dodać bit	$+$	(00000001)
wynik -7_{10}	$=$	$(11111001)_{U2}$

Dodawanie i odejmowanie w kodzie U2

- **Dodawanie** wykonywane jak w NKB, niezależnie od znaków argumentów
- **Wartość przeniesienia z najstarszego bitu jest ignorowana**,
- **Przekroczenie zakresu** może wystąpić w dwóch przypadkach:
  - gdy suma dwóch liczb dodatnich przekracza zakres,
  - gdy suma dwóch liczb ujemnych przekracza zakres,
- **Odejmowanie** w $U2$ **-** dodanie negacji odjemnika tj.:

$$a - b = a + (-b)$$

- wystarczą operacje negowania i dodawania.

Odejmowanie w kodzie U2 - przykłady

- Sumowanie liczby dodatniej i ujemnej - wynik dodatni,

$25 + (-1)$:

$$\begin{array}{rcl} 25: & & 00011001 \\ -1: & + & 11111111 \\ \hline (c_7 = 1): & = & 00011000_{U2} = 24_{10} \end{array}$$

- Sumowanie liczby dodatniej i ujemnej - wynik ujemny

$25 + (-56)$:

$$\begin{array}{rcl} 25: & & 00011001 \\ -56: & + & 11001000 \\ \hline (c_7 = 0): & = & 11100001_{U2} = -31_{10} \end{array}$$

Dodawanie w kodzie U2 - przykłady

- Sumowanie dwóch liczb dodatnich bez przekroczenia zakresu,

$$
\begin{array}{rcl}
25+1: & & \\
25: & & 00011001 \\
+1: & + & 00000001 \\
\hline
(c_7=0): & = & 00011010_{U2}=26_{10}
\end{array}
$$

- Sumowanie dwóch liczb ujemnych bez przekroczenia zakresu,

$$
\begin{array}{rcl}
(-25)+(-56): & & \\
-25: & & 11100111 \\
-56: & + & 11001000 \\
\hline
(c_7=1): & = & 10101111_{U2}=-81_{10}
\end{array}
$$

Przekroczenie zakresu w kodzie U2 - przykłady

- Sumowanie dwóch liczb dodatnich z przekroczeniem zakresu,

$112 + 113$:

112 :		01110000
113 :	$+$	01110001
$(c_7 = 0, c_6 = 1)$:	$=$	11100001 - **przekroczeniem zakresu**

- Sumowanie dwóch liczb ujemnych z przekroczeniem zakresu,

$(-75) + (-56)$:

-75 :		10110101
-56 :	$+$	11001000
$(c_7 = 1, c_6 = 0)$:	$=$	01111101 - **przekroczeniem zakresu**

Sprzętowe wykrywanie przekroczenia zakresu w $U2$

- Przekroczenie zakresu w U2 można zidentyfikować analizując przeniesienia:
  przychodzące C_{IN} i generowane C_{OUT} przez najstarszy bit,

A B C_{IN}	C_{OUT}	S	OFL
0 0 0	0	0	0
0 0 1	0	1	1
0 1 0	0	1	0
0 1 1	1	0	0
1 0 0	0	1	0
1 0 1	1	0	0
1 1 0	1	0	1
1 1 1	1	1	0

$\Rightarrow$ $OFL = C_{IN} \oplus C_{OUT}$

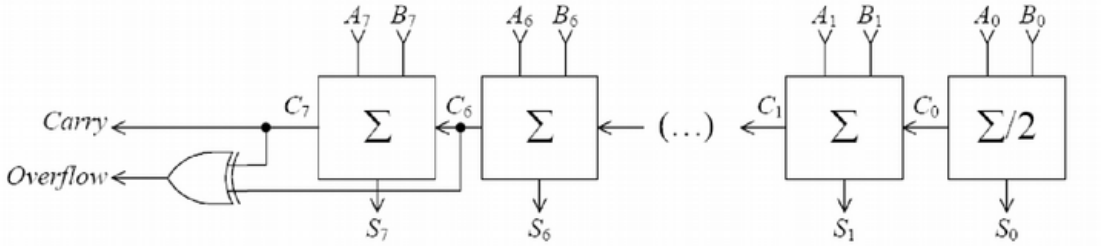

- Przekroczenie zakresu występuje wtedy i tylko wtedy, gdy oba przeniesienia C_{IN} i C_{OUT} są przeciwnego znaku.

Reprezentacja liczb rzeczywistych

- **Reprezentacja stałoprzecinkowa** (ang. *fixed point*)
- **Reprezentacja zmiennoprzecinkowa** (ang. *floating point*)

Reprezentacja stałoprzecinkowa

- W sposób arbitralny przyjmuje się, że część słowa jest *częścią całkowitą*, a pozostała część słowa *część ułamkową*,
- Przykładowo, dla słowa ośmiobitowego przyjmijmy część całkowitą jako 5 bitów a część ułamkową jako 3 bity:

pozycja:	7	6	5	4	3	2	1	0
wartość:	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0	2^{-1}	2^{-2}	2^{-3}
wartość:	16	8	4	2	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
bity:	b_7	b_6	b_5	b_4	b_3	b_2	b_1	b_0

Reprezentacja stałoprzecinkowa

- Liczby stałoprzecinkowe można również interpretować w kodach $U1$, $U2$ czy ZM - najstarszy bit będzie miał znaczenie jak w tych kodowaniach,
- Kodowanie stałoprzecinkowe może powodować błąd,
- Dokładność kodowania zależna jest od długości słowa,
- Niektóre liczby całkowite i wymierne nie mają swojej dokładnej reprezantacji w skończonym kodowaniu,
- Liczby niewymierne zawsze kodowane są z błędem.

Reprezentacja stałoprzecinkowa - przykład

Podtrzymując założenie że, 5 najstarszych bitów przeznaczone jest na *część całkowitą* a pozostałe 3 bity na *część ułamkową*.
Dodatkowo przyjmujemy, że liczba jest zapisana w kodzie U2:

wartość:	-2^4	2^3	2^2	2^1	2^0	2^{-1}	2^{-2}	2^{-3}
wartość:	-16	8	4	2	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$

- Przykładowy ciąg bitów 11001110 jest wówczas równy:
  $-16 + (8 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4}) = -6\frac{1}{4}$,
- Zakres reprezentowanych liczb mieści się w przedziale
  $< -16, 15\frac{7}{8} >$,
- Liczby rzeczywiste są reprezentowane z błędem nie większym od $\frac{1}{8}$.

Reprezentacja zmiennoprzecinkowa

eksponent	mantysa

- Liczba zmiennoprzecinkowa jest reprezentowana jako *mantysa* i *eksponent* przy podstawie 2:

$$mantysa \cdot 2^{wykladnik}$$

- *Mantysa* może mieć różne interpretacje (co może być przyczyną nieporozumień),
- *Eksponent* jest liczbą całkowitą dodatnią albo ujemną.

Dekoder

Dekoder zamienia kod *NKB* na *1 z N*.

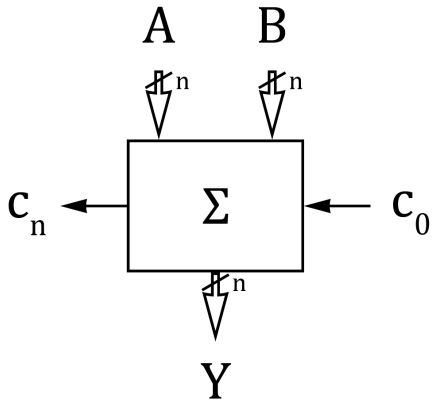

- Szczególnym przypadkiem demultipleksera jest dekoder, w którym przyjmuje się, że do wejścia *d* zawsze jest dołączony sygnał o wartości logicznej 1. Wejście to nie jest dostępne na zewnątrz układu.

Sumowanie

76_{10}		0	1	0	0	1	1	0	0
188_{10}	+	0	1	1	1	0	1	1	0
194_{10}	=	1	1	0	0	0	0	1	0
przeniesienie		0	1	1	1	1	1	0	0

- Sumowanie dwóch a, b bitów:

$$a_i, b_i, c_i \Rightarrow s_i, c_{i+1}$$

(c - przeniesienie, s - wynik sumowania)

Przekroczenie zakresu

152_{10}		1	0	0	1	1	0	0	0
118_{10}	+	0	1	1	1	0	1	1	0
14_{10} ?	=	0	0	0	0	1	1	1	0
przeniesienie		1	1	1	1	0	0	0	0

- Przeniesienie z najstarszego bitu ($c_{N-1} = 1$) oznacza przekroczenie zakresu dla słowa N-bitowego,
- Alternatywnie: Wystąpienie przeniesienia oznacza, że wynik jest liczbą bitową o długości $N + 1$. Przeniesienie bitu należy wówczas traktować jako $N + 1$ bit wyniku.

Układy arytmetyczne - sumator

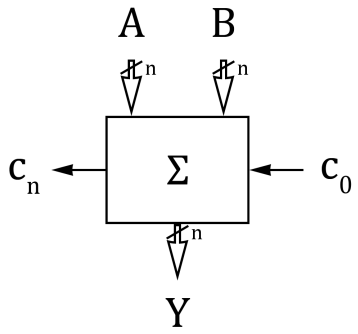

- Operację sumowania arytmetycznego $Y = A + B + c_0$ realizuje sumator. Na wyjściu sumatora powstaje suma n-bitowych liczb binarnych A i B.
- Przypadek przekroczenia zakresu sygnalizowany jest sygnałem przeniesienia c_n.
- Bit przeniesienia można traktować jako najstarszy bit wyniku.

Budowa kaskadowa sumatora

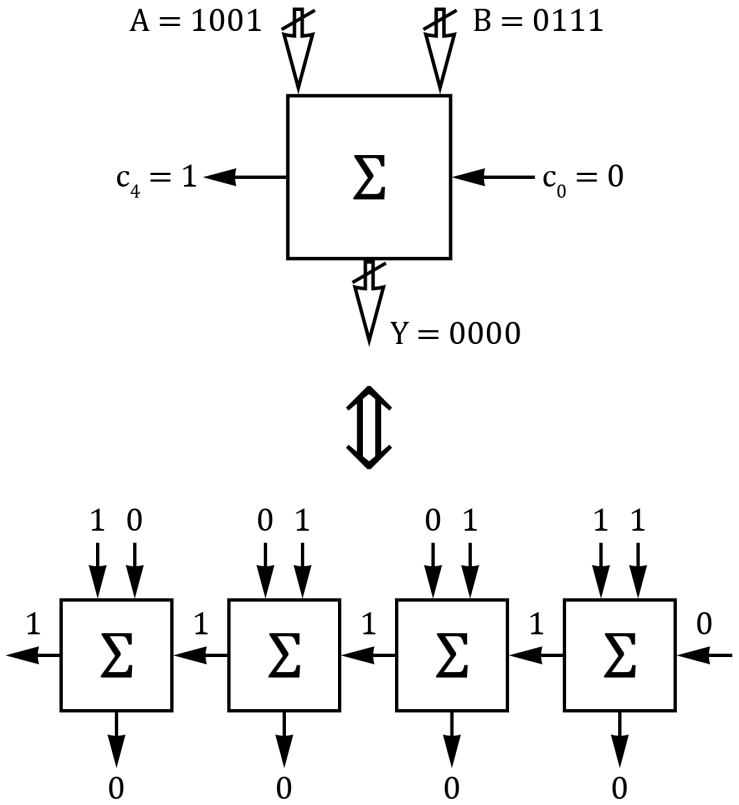

- W najprostszej realizacji sumator jest zbudowany z kaskadowo połączonych sumatorów jednobitowych, o wejściach a_i, b_i i c_i, wyjściach y_i i c_{i+1} .

Budowa sumatora jednobitowego

a	b	c_o	c	y
0	0	0	0	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	1
0	1	1	1	0
1	0	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	0	1	0
1	1	1	1	1

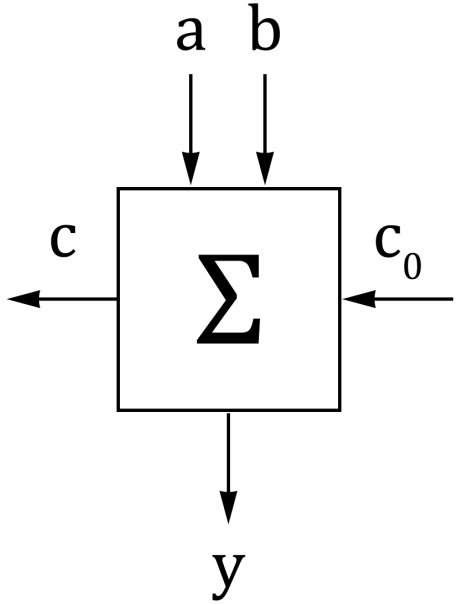

- $y = a \oplus b \oplus c_o$
- $c = ab + ac + bc_o$

Komparator

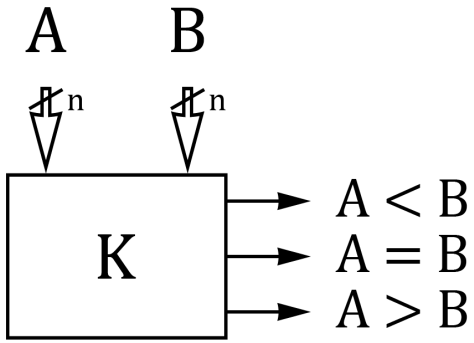

- Komparator umożliwia porównanie dwóch liczb n-bitowych i określenie czy są sobie równe, a także która z liczb jest większa, a która mniejsza.

Jednostka arytmetyczno - logiczna ALU

ALU jest układem cyfrowym kombinacyjnym, służącym do wykonywania operacji arytmetycznych, operacji logicznych pomiędzy dwiema liczbami lub operacji jednoargumentowych.

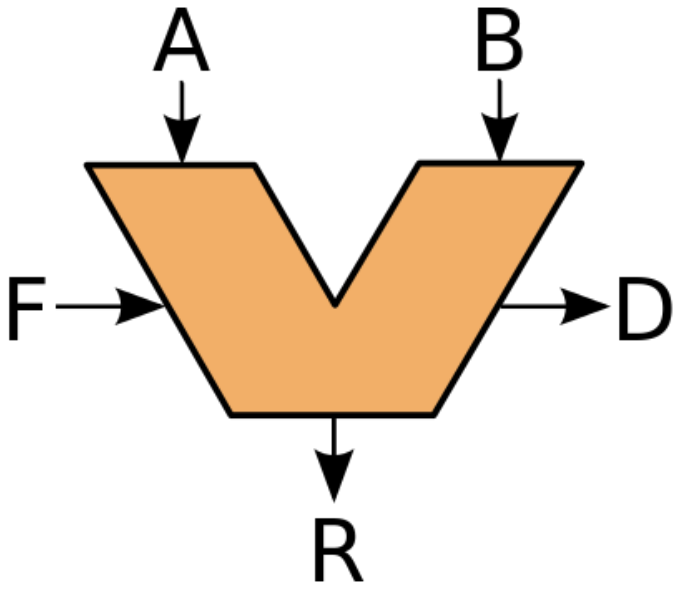

A i B - dane; R - wyjście; F - wybór operacji; D - status wyjścia

Realizacja ALU na multiplekserze

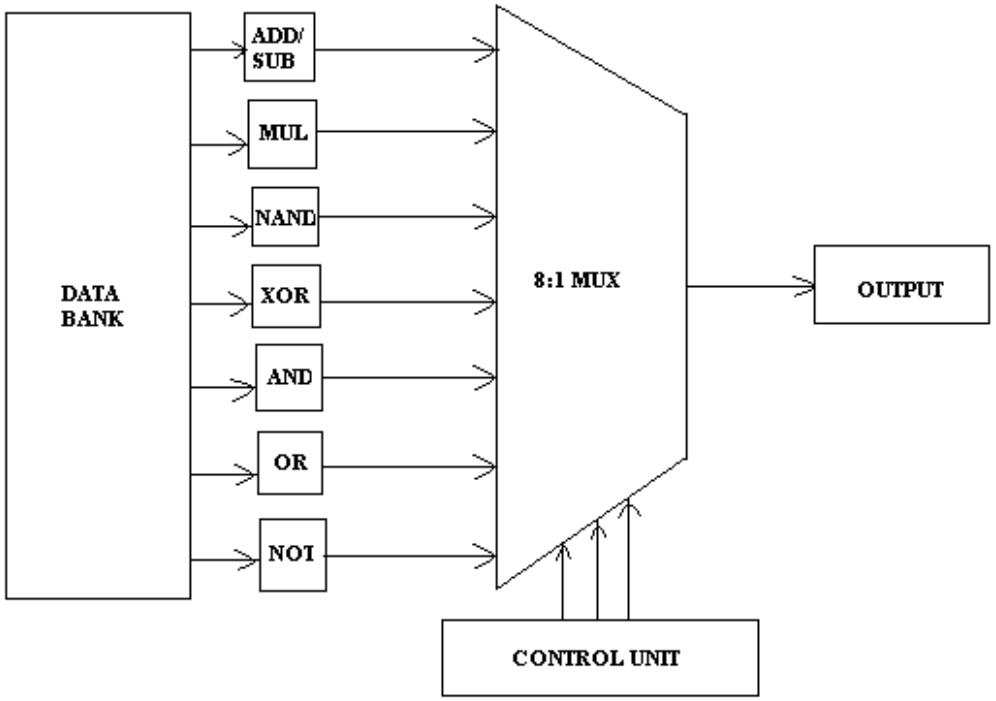

Zadania na ćwiczenia

1. Za pomocą multipleksera o czterech wejściach adresowych zrealizuj daną funkcję.
2. Za pomocą multipleksera o trzech wejściach adresowych i co najwyżej jednego negatora zrealizuj daną funkcję.
3. Zrealizuj układ identyfikujący przekroczenie zakresu dla liczb 4-bitowych w kodzie U2.
4. Zrealizuj 4-bitowe ALU wykonujący 4 działania. Kody operacji:
   00 - ADD - suma arytmetyczna,
   01 - NEG - negacja arytmetyczna,
   10 - XOR,
   11 - AND.
   ALU dodatkowo powinno ustawiać flagi:
   Z=1, gdy wynik operacji wynosi zero,
   C=1, gdy przekroczenia zakresu w kodzie U2.